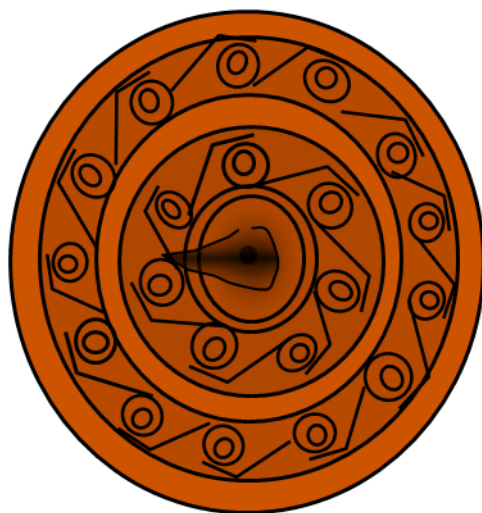

ÅRSRAPPORT 2015

SOLA
HISTORIELAG

1447

Sola Historielag 2015: 17.mai toget

Bilder fra møter i 2015

ÅRSMØTE 2016

SAKSLISTE

1. Valg av møteleder og referent
2. Godkjenning av årsmelding 2015
3. Godkjenning av regnskap 2015
4. Framlegg fra styret/innkomne forslag.:

Fastsetting av årskontingent for 2015. Styrets forslag er å beholde kontigenten som i dag.

5. Valg:

4 medlemmer av styret:

a. Leder	Tor Erik Hansen	på valg for 2 år
b. Sekretær	Brit Hansen	på valg for 2 år
c. Kasserer	Frøydis Krokedal	på valg for 2 år
d. Styremedlem	Tormod Lauvvik	på valg for 2 år

Valgkomité:

e. Leder	Reidar Melgård	på valg for 2 år
----------	----------------	------------------

Revisor:	Lars Harveland	på valg for 2 år
----------	----------------	------------------

Årsmelding

2015

ÅRSMELDING 2015 - SOLA HISTORIELAG

Styret har bestått av:

Leder:	Tor Erik Hansen
Kasserer:	Frøydis Krokedal
Sekretær:	Brit H. Hansen
Styremedlem:	Gustav B. Sola
Styremedlem:	Arvid Bærheim
Styremedlem:	Ottar Kjørmo
Styremedlem:	Tormod Lauvvik

Revisor:	Lars Harveland
----------	----------------

Valgkomite:	Reidar Melgård
	Aud Hauge
	Lars Harveland

Referat årsmøte 2014:

Årsrapporten ble gjennomgått ved at det ble vist bilder av hovedaktivitetene dette året. De viktigste var 17.mai toget med Eidsvollsbygningen og markeringen av 200-års jubileet for grunnloven på Sola skole. Det ble så gjennomgang av møtene vi har hatt gjennom året.

Regnskapet ble gjennomgått og godkjent. Fra salen hadde Oddbjørn Reime kommentaren på at vi burde få til mer renteinntekter. Han påpekte også dette med inntekter fra tippemidlene (grasrotandelen) og moms refusjon. Til slutt påpekte han at alle eiendelene til laget bør oppføres i regnskapet.

Valg 2014:

- a) Styret
 - a. Styremedlem: Ottar Kjørmo valgt for 2 år
 - b. Styremedlem: Gustav B. Sola valgt for 2 år
 - c. Styremedlem: Arvid Bærheim valgt for 2 år
- b) Valgkomiteen
 - a. Medlem: Aud Hauge gjenvalgt for 2 år
 - b. Medlem: Lars Harveland gjenvalgt for 2 år

Det ble påpekt av Oddbjørn Reime at det skulle velges nestleder. Møteleder svarte at det hadde de ikke hatt på minst 5 år så her måtte det være en feil.

«Etter møte kommentar»

På årsmøtet 2008 ble følgende vedtatt:

«Forslag 2: Ny styrestruktur for Sola Historielag.

Styrets forslag: Den nye styrestrukturen går ut på at styretittelen nestleder og varamedlem (2) blir erstattet av tittelen styremedlem. Styret vil da bestå av leder, kasserer, sekretær og 4 styremedlemmer.

Begrunnelsen: Det er i dag ingen forskjell i arbeidsoppgavene til nestleder, styremedlem eller varamedlem og alle har hatt møteplikt. Det er derfor mer rettferdig og enklere å forholde seg til styremedlem som tittel for alle disse. Det vil også i enkelte tilfelle være enklere å erstatte styremedlemmer som ønsker å fratre fra styret. Alle inkludert leder, velges for 2 år av gangen. Denne alternerende valg ordningen baseres på de personene som velges på dette og fjorårets årsmøte. Leder velges fra dette årsmøtet for to år. Styret kan selv velge nestleder blant styremedlemmene hvis ønskelig.

Årsmøtets kommentarer/beslutning: Det ble en diskusjon om forslaget.

Oddbjørn Reime mente at forslaget betydde *Vedtekts* forandringer og det ble enighet om at forslaget da skulle omskrives til ”*Forslag til vedtektsendringer*”.

Jostein Husebø kommenterte punktet om at ”*styret selv velger nestleder*” ikke trengte å stå i teksten, da styret har mulighet til å gjøre det allikevel. Det ble enighet om å stryke denne linjen. Forslaget til vedtektsendringer, ble så rettet direkte inn i vedtektene som nå er revidert slik:

Revidert på årsmøtet den 21.februar 2008 *

§ 5 *Laget ledes av et styre på inntil 7 medlemmer. **

Årsmøtet velger:

- leder for 2 år *
- **nestleder**, kasserer, sekretær og 4 styremedlemmer, alle for 2 år *
- 1 revisor for 2 år
- valg nemnd på 3 medlemmer for 2 år

Styret blir sammenkalt av lederen.

Styremedlemmene skal få innkalling minst 3 dager før møtet.

Styret er beslutningsdyktig når minst 4 medlemmer er til stede. *

Styret kan utpeke nemnder til å utføre spesielle oppgaver.

«slutt»

Det ser her ut som at vedtektene ikke ble korrekt oppdatert. Dette bør da legges fram for neste årsmøte.

Kommentar fra styret i 2016: Det ble vedtatt at nestleder ikke skal velges basert på vedtaket i 2008. Det er beklageligvis gjort en feil. Ordet nestleder skulle vært tatt ut i de reviderte vedtektene datert 21.februar 2008. Styret mener videre at det ikke trengs et nytt årsmøte vedtak for å korrigere teksten, som da blir lydende.

Årsmøtet velger:

- leder for 2 år
- kasserer, sekretær og 4 styremedlemmer, alle for 2 år
- 1 revisor for 2 år
- valg nemnd på 3 medlemmer for 2 år

STYREMØTER. Det er blitt avholdt 6 styremøter i 2015 som har behandlet ca. 58 saker.

MEDLEMSMØTER. Det er avholdt 6 medlemsmøter og fremmøtet har vært godt med god atmosfære. Det har vært mye spennende å lære og vi er stolte av at vi har flere foredragsholdere internt i laget.

- 19. Febr. Per Skjørestad- «Historisk bildevandring i Sola»
- 19. Mars Torleiv Skarstad- «Den historiske utviklingen av språket i Sola»
- 17. Sept. Atle Skarsten - "9.april 1940"
- 22. Okt. Ottar Kjølmo - " En innflytter familie til Sola tidlig på 1900-tallet "

- 19. Nov. Arvid Bærheim – «Fylkeshistorien i bilder - framveksten av lokaldemokratiet i Rogaland»
- 3. Des. Oddrun Dehli – «Arven alle kan dele»

ØKONOMI: Laget har som før en meget god økonomi. Pr. 31. desember 2015 hadde laget på høyrentekonto kr. 101 761 og på driftskonto kr. 43 427,-.

- Totalt gikk driften med et overskudd på kr. 16 183,-
- Av dette:
 - Overskudd på møter: kr. 207 ,-
 - Generell drift: kr. 8 626 ,-
 - Annen aktivitet: kr. 7 370 ,-

Av spesielle inntekter kan nevnes salg av vikingdrakter til samme pris som de ble kjøpt. Dette var begrunnet med at det er mye arbeid med utleie som ikke kommer den innvolverte til gode. Draktene er også blandet med drakter og utstyr som ikke er eid av historielaget, men ble laget til Hafsrfsjordspillene i 2005 og 2006. Vi har også hatt et godt salg av bøker på slektsgranskerdagen.

Vi er totalt 122 registrerte medlemmer ved årsskiftet.

HISTORISK TUR PÅ JÅSUND OG MYKLEBUST:

Vårturen gikk på Jåsund og Myklebust. Her fikk vi med oss Nord-Jærens største gravhaug, Sothaug hvor Snorre mener Sote-jarl ble begravd. Lenger ute så vi stedet som kanskje kunne blitt monumentet over slaget i Hafsrfsjord i 1872 hvis Ole Bull hadde fått det slik han ville. Til slutt var vi innom Alvasteinen, en stor offerstein på Myklebust.

HISTORISK TUR PÅ RØYNEBERG:

Høstturen gikk på ukjente stier på Røyneberg. Her fikk vi med oss flott natur og fortellingen om uttappingen av Stokkavannet som i dag er Forus området.

17. MAI TOGET.

Opplegget vårt i toget var å markere alle de arkeologiske utgravingene som hadde funnet sted i kommunen. Vi fikk vist folk små og store tingene som vi «liksom» hadde funnet. Det «store» her var to som hadde kledd seg ut som steinaldermennesker. Vi vant også i år for beste innslag.

KULTURMINNEVERNGRUPPE: Kulturminnevernutvalget er ledet av lagets leder og det er blitt holdt et par møter sammen med andre kulturinteresse organisasjoner.

SLEKTGRANSKERDAGEN:

Den årlige slektsgranskerdagen som DIS Rogaland arrangerer var også i år lagt til Sola Kulturhus. Sola Historielag var medarrangør. Selve arrangementet ble åpnet av kultursjefen. Det var god oppslutning og deltagerene fra laget var svært fornøyd.

SLEKTGRANSKERTREFF:

Vi har hatt slektsgranskertreff på Sola Bibliotek både i vår og høst. Her er noen av dem som var med.

HJEMMESIDE

Vi har en oppdatert hjemmeside hvor nye opplysninger om Solas historie blir lagt til. Det har ligget mellom 11 000 til 14 000 treff per måned. Nye sider om alle arkeologiske funnene gjort i Sola, med link til avisartikler og rapporter.

Velkommen til Solas Historie

Sola Historielags hjemmeside som også forteller om kommunens historie

Sola Historielag er et historielag fra og for Sola Kommune. Lagets målsetning er å samle og formidle historien til stedet. Med en oppdatert hjemmeside har vi et verktøy til å spre kommunens unike historie samt fortelle om lagets egen aktivitet.

En vil her kunne finne informasjon om historiske steder og hendelser. Klikk på meny linjene over så åpner det seg opp mer detaljer om historien.

Sola har en veldig spennende og lang historie med historiske funn og bevis helt tilbake 8500 år og fram til dag. Vi har i Sola historiske steder rundt oss på alle kanter, men de er vanskelig å oppdage hvis en ikke vet om dem. Sola Historielag følger det er lagets oppgave å formidle denne historien.

Kommunen er en av de raskest voksende kommunene i landet og det er viktig å spre historien til både eksisterende innbyggere og nye. Å være Solabu og å kjenne historien vil gjøre at en får tilhørighet, selv om en er innflytter.

Neste arrangement i historielaget:

Mater i 2015

Dato	Sted	Foredagsholder	Tema
21.1	Sola Sjukeheim	Martin Hovland	"Klima og vær på Sola: Fra istid til nåtid"
18.2	Sola Sjukeheim	Torleif Oftedal	Bilde sveip over Sola i 1950-årene
17.3	Sola Sjukeheim	Lisbeth Præsch-Danielsen	«Strandlinjen på Sola har endret seg gjennom forhistorisk tid. Hvordan bruker vi pollenanalyse til å finne disse endringene»
17.4	Dysjaland bedehus		Historisk tur på Dysjaland

Kontakt: Tor Erik Hansen : tor-erik.hansen@lyse.net mob.91574458

Hvis du ønsker å melde deg inn kan du sende en mail til adressen over.

Medlemskontingent: kr. 200,- for enkelt medlemmer og kr. 300,- for ektepar. Medlemskapet gir automatisk medlemskap til Rogaland Historielag som sender medlemsbladet Sydvesten ut fire ganger i året.

KONKLUSJON. Sola Historielag har i 2015 hatt et aktivt år og nok en gang markert seg i kommunen.

For styret i Sola Historielag

Tor Erik Hansen
leder

ÅRBOK

Styret bestemte at tiden nå var inne til å gi ut en egen årlig bok med små historier fra Sola. En egen gruppe jobber med dette prosjektet. Vi regner med at dette vil være til glede for alle lagets medlemmer og andre historie interesserte. Vi gleder oss til å komme i gang.

Bokkomitéen består av: Arvid Bærheim, Brit Hansen, Ottar Kjørmo og Tormod Lauvvik.

Hvis noen av dere ønsker å skrive en artikkel eller vet om noen så gi beskjed.

Innkomne forslag

Ingen innkomne forslag

Årsregnskap 2015

Samandrag av rekneskapet for Sola Historielag 2015

	<u>Inntekter 2015</u>	<u>Inntekter 2014</u>
Medlemskontigent	18400	20700
Sola kom. informasjonshefte	1500	23500
17.mai premie	1000	2000
Matsalg	5557	3255
Salg bøker	5370	1000
Renter	1684	867
MVA-refusjon	2626	1713
Utleige av kostymer		14500
Utlodning julemøte	4040	4470
Tipping	482	476
Salg vikingdrakter	2000	

	<u>Utgifter 2015</u>	<u>Utgifter 2014</u>
Matkjøp	8143	5008
Porto, trykksaker	4073	5280
17.mai 2015	341	23398
Utgifter rensing kostymer		3000
Gave og blomster	1661	1530
Landslaget for lokalhistorie	1313	1313
Rogaland R.H.Æ (Sydvesten)	10300	8000
Årsmøtet RHÆ	500	640
Avgift Brønnøysund	135	135
Gebyr	10	106
<u>Overskott</u>	<u>16183</u>	<u>24071</u>
Sum	42659	72481

Laget har og en myntsamling gitt av Gustav Rege.
Historielaget har og fått kulturprisen "SØK" av Sola Kommune.

Status 01.01.15 01.01.16

Brukskonto 31067,06
Høgretekonto 97938,-
Kapitalendring/overskott 16183,37

Brukskonto 43427,43
Høgretekonto 101761,--
Sum 145188,43 145188,43

Frøydis Krokedal Sola 10.01.16
Frøydis Krokedal
Kasser

Lars Harveland
revisor

Vedlegg

Møte referat

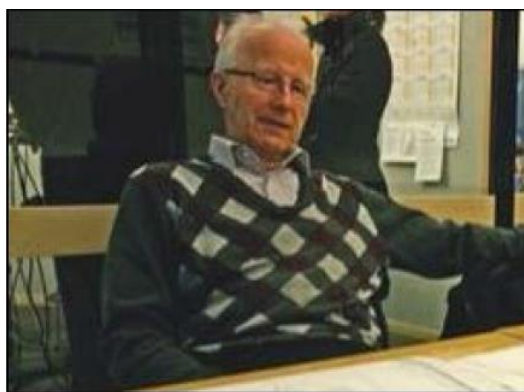
2015

Møte nr. 1

Tid: Torsdag 19.februar kl 19:00

Sted: Sola Sjukeheim

“Historisk bildevandring i Sola”

Per Skjørestad

Solakrossen en gang i tiden

Per Skjørestad tok oss med på en historisk bilde tur i kommunen. Han begynte i Sola kommune, teknisk etat, i 1960, der han arbeidet som ingeniør i nærmere 44 år. Innbyggertallet i kommunen var da omtrent 7 000, nå steget til omtrent 25 500. Han deltok i utbyggingen av infrastrukturen i kommunen.

Sola kommune ble utskilt fra Malde kommune 1. juli 1930. Per vil nå fortelle og vise bilder fra tiden etter 1930 fram til nå.

Han har gitt ut tre bøker om kommunen fra tiden 1930 – 2000.

Referat møte nr. 1

Til stede: 42

Kveldens foredragsholder var Per Skjørestad. Selv om han ikke bor i Sola så har han veldig stor kunnskap om mye av det som har hendt her. Han ble ansatt i Teknisk Etat i kommunen allerede i 1960. Han har skrevet 3 historiebøker om Sola kommune. Denne kvelden skulle han vise bilder fra Sola.

Han startet med kommune våpenet og nevnte at det var både falske og ekte utgaver. Det avhang hvordan «bølgene» var utformet. Han selv og Oscar Goa hadde satt fargekode på den blå fargen.

Ordførerkjedet viste han et flott bilde av. Det hadde sin spesielle historie, da det ble stjålet. Kommunen måtte laget et nytt kjede. Tyven av det opprinnelige kjede kom på bedre tanker og ville levere det tilbake. Det skjedde på parkeringsplassen utenfor handelslaget. Et nytt bilde kom opp og det viste en reguleringsplan fra 1912 over området ved Solakrossen. Den ble aldri gjennomført og tyskerne hadde senere helt andre planer for området.

Han viste så flere gamle bilder fra Solakrossen, fra begynnelsen av århundret til opp på 1970-tallet. Per forklarte nøye hva vi så som Klingsheim-Fjælberg med bilsalg-Jomfruburet etc.

Så var det bilder fra når tyskerne inntok flyplassen og områdene rundt. Det var bilder han selv hadde anskaffet seg. Det var et bilde av den russiske fangeleiren der idrettsplassen ligger og et bilde av løa til «Torger i åsen», hvor russerfangene først ble internert. Han hadde flere bilder med tyskere og senere amerikanere, da de kom. Han hadde også kart over Festung Norwegen.

Vi flyttet oss videre til området ved Sola kirke, med gamle kirken og den ny på bygge stadiet.

Også kong Harald og dronning Sonja har besøkt ruin kirken viste han oss. Reisen gikk videre til Solastranden hvor han hadde flere bilder.

Det var bilder fra markeringen av 1100-års jubileet for slaget i Hafrsfjord i 1972, med kong Olav til stede.

Så forflyttet vi oss til Tananger som enkelte i salen var svært fornøyd med. Det var mange bilder bl.a. av vannbassenget og veier som ble opparbeidet. Vi hoppet etter dette litt fram og tilbake fra Tananger, Shell raffineriet, flyplassen under krigen og etter etc.

Møte nr. 2

Tid: Torsdag 19.mars kl 19:00

Sted: Sola Sjukeheim

"Den historiske utviklingen av språket i Sola"

Torleiv Skarstad

Språket vårt er i en stadig utvikling. Det vi snakker i dag og det språket vi snakket før er ikke helt det samme. Torleiv Skarstad har bodd i Sola i mange år og skal forklare hva denne utviklingen er. For dette er jo ikke noe vi selv oppfatter uten at vi blir gjort oppmerksom på det.

Få har vel bedre kunnskap til denne utviklingen enn Torleiv. Han har vært skolestyreformann i Sola, initiativtaker og formann i navnekomiteen i Sola, rektor ved Stavanger Lærershøgskole (i dag en del av UiS), medlem av Arkeologisk Museum osv. Av utdanning har han embetseksamen fra Universitet i Oslo. Han har hatt flere gjesteopptredener ved utenlandske universiteter.

Referat møte nr. 2

Til stede: 32

Leder åpnet dette medlemsmøtet og introduserte Torleiv Skarstad som var kveldens foredragsholder. Tittelen på foredraget var «Den historiske utvikling av språket i Sola». Han startet med å si at han kjente mange i salen. Han hadde jo bodd i kommunen i over 25 år. I dag bodde han delvis på Sandnes og i Tyskland.

Han har vært skolestyreformann i Sola, initiativtaker og formann i havnekomiteen i Sola, medlem av styret for gjenreising av Jernaldergården, undervisningsleder ved Sola flystasjon, lektor ved Stavanger Lærershøgskole.

Av faglig bakgrunn hadde han språklig-historisk embetseksamen fra universitetet i Oslo, selvstudium i Færøysk og Islandsk, studiestipend ved to tyske universiteter og gjesteprofessor ved et annet tysk universitet etc.

Egentlig hadde han tenkt å kalle foredraget «Geohistorisk komparativ oversyn over Sola målet». Heldigvis ble det litt mer forståelig. Han startet langt tilbake i tid med å si at språket vårt opprinnelig er et Indoeuropeiske språk som er en språkfamilie som inneholder

hundrevis av språk, inklusive de fleste store språk i Europa. Egentlig kom det fra Sentral Asia, men på grunn av tørke flyttet folk vestover. Folket og språket utviklet seg og i Europa utviklet språkene engelsk, hindi, spansk, portugisisk, bengali, russisk, fransk og tysk.

Norsk, svensk og dansk er videre utvikling fra det tyske.

Romerrikets utbredelse som dekket store deler av Europa hjalp godt til med på å spre språket. Ikke minst da stor riket falt og flere av legionærene ble bosatt ute i andre land.

Torleiv mente også at to folkeslag kalt: Rugis og Haradis, (Ryger og Horder) var de som til slutt bosatte seg i Rogaland og Hordaland. De kom via Østersjøen.

Et vestnorsk og et østnorsk språk utviklet seg. Fra Vestlandet reiste folk videre til Færøyene, Island, Grønland og Irland. Språket tok de med seg og det utviklet seg forskjellig fra vestnorsk, men sammenligner vi gammelspråklig utgaver av «Fader vår», kan en gjenkjenne mye.

Her i Norge fikk vi en stadig utvikling av dialekt former, noen påvirket fra Vestlandet med folks handel og transport nordover langs kysten. Andre fra Østlandet. I Nord-Norge var også det norske språket påvirket av Samisk og Kvænsk.

Fra utsiden av Norge ble vi også påvirket, særlig på grunn av at embetsverket var dansk i nesten 500 år. Etter at vi kom i union med Sverige i 1814 utviklet et nytt språk seg på Vestlandet, nynorsk. Ivar Aasen var den som stod bak dette da han hadde samlet inn lokale ord og uttrykk.

Lokalt er også stedsnavnene påvirket av tidligere språk. Navn som Sola, Tjora, Haga, Gimra er veldig gamle og hva de betyr er ikke kjent og sikkert påvirket av datidens folk og språk. Nyere navn er knyttet til f.eks. forskjellige bruks områder som utkiksposter, havn, land etc.

Etter en lang språkreise var Torleiv nå ferdig og vi tok oss en velfortjent pause.

Etter en god pause bar det ut på tur igjen. Denne gangen var det lagets leder som ville fortsette den historiske turen rundt i Sola. Han startet hvor vi sluttet sist, ved den «norske» bunkersen på Rægestranden. Deretter fortsatte det til:

- Ølbergskogen med brannhydranten som er et minnesmerke over Grina vannverk som tyskerne laget under krigen. Tyskerne oppførte i 1941 et vannbasseng på 1000 m³ i tidligere Høyland kommune, som ble forsynt fra Sandnes vannverk. Herfra ble det anlagt treledning til et tysk basseng på Sola. Samme år begynte tyskerne å planlegge bygging av eget vannverk. Valget falt på de skjermede kildene Grinavatnet og Lomstjørn øst for Gandsfjorden, mellom Sandnes sentrum og Hommersåk. Fra Grinavatnet ble det anlagt 5 180 meter trerør og 4 780 meter stålrør. Arbeidet var ferdig i 1944
- Så gikk turen inn i Ølbergskogen leir og alle de bygningene som Riksantikvaren hadde fredet der. De var fra andre verdenskrig og den kalde krigen.
- Ut fra leiren svingte vi så til venstre bortover veien mot Ræge. Midt på sletta der er det et sted som heter Sahara.
- Tilbake igjen og inn til Domsteinene. Her kom historien om arbeidet laget hadde lagt ned her.
- Så var vi innom et 17,5 meter gammelt nausttuft på Sola stranden. Sannsynligvis 1500 år gammelt.
- Veien videre bar innom Sola Strandhotel og bilder ble vist om dens historie fra 1914 til i dag.
- Opp bakken videre ble det fortalt om Nord-Jærens eldste bosetning 8500 år siden som lå like ved veien.
- Til slutt stoppet vi ved ruinkirken og bilder fra dens historie ble vist.

"Tur på Jåsund og Myklebust"

Tid: Søndag 19.april

Vi startet ved parkeringsplassen på Jåsund Hagesenter (Edens Hage) og går ovenfor det nye boligfeltet.

Første målet var Sothaug, engang Nord-Jærens største gravhaug. Den er fra bronsealderen for ca. 3500 år siden og var en gang over 40 meter i omkrets. Snorre mente at kong Sote som slåss under Slaget i Hafrsfjord ligger begravd her. Det er mulig, men selve haugen er mye eldre. På veien ble det gitt opplysninger om de siste årenes arkeologiske funn i området.

Vi fortsatte så til Skiftesvik og videre til Fjørenesparken. Så gikk vi oppover til Myklebust og Alvasteinen.

Møte nr. 3

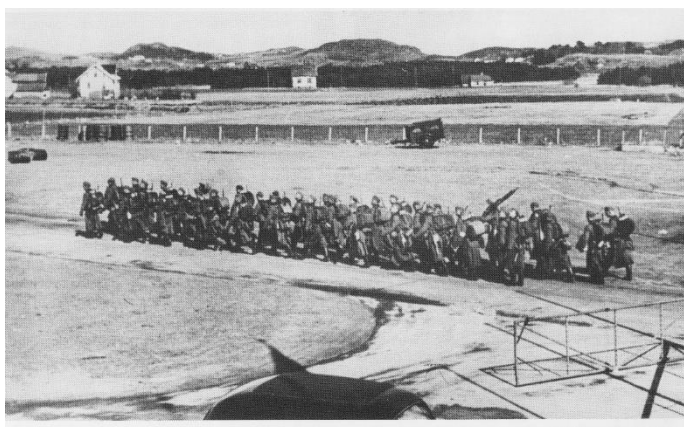
Tid: Torsdag 17.september kl 19:00

Sted: Sola Sjukeheim

Sola 9.april 1940

Atle Skarsten

9.april 1940, en merkedag i Solas historie. Tidlig på morgenen den dagen ble flyplassen angrepet av tyskerne. Den norske motstanden var liten og det gikk ikke lang tid før flyplassen og områdene rundt ble tatt. Men vet vi nok om hva som skjedde før, under og etter 9.april.

Vår alles Atle Skarsten er blitt engasjerte av mange lag og foreninger rundt i fylket og også utenfor fylket til å holde foredrag om 9.april i anledning 75 års jubileumet. Når er sjansen kommet til oss på Sola for å lære mer om dette.

Men Atle har mer på hjertet og vil fortelle mer om det siste bokprosjektet han nettopp har fullført. Også dette handler om Sola og krigen nemlig om hjemme og uteseilere fra Sola under krigen. Han vil ha med boken for salg. Prisen er kr. 349,-

REFERAT MØTE NR.3

Til stede: 42

Atle Skarsten er faktisk en av dem som har holdt flest foredrag i Sola historielag og han er sikkert også den forfatteren med mest bøker i kommunen. Men skriving og samlingen av historisk stoff er enda bare en hobbyen. Til daglig er han flykaptein i SAS.

Dagens tema, 9.april 1940, var Atle godt kjent med da han hadde gitt ut boken «Tyske vinger over Sola og Forus», sammen med Militær historisk forening. Han hadde også holdt flere foredrag om temaet.

9.april var en kald vårdag med temperaturer rett over frysepunktet. Tidlig på morgenen hadde et britisk rekognoseringsfly vært over flyplassen og rapportert at alt var rolig.

Flyplassen som ble åpnet bare 3 år tidlige var den andre i Europa med fast betong dekke. Tyskerne var godt representert under åpningen, 11 av de 45 flyene var tyske. Deriblant datidens største fly, G38 General-feltmarskalk Hindeburg.

Flyplassen lå strategisk til ved norskekysten og både tyskerne og britene hadde ønsker om å kontrollere denne. Flyplassen var den som lå nærmest britenes marinebase Scapa flow på Shetland. Sola ble kalt for «Nordsjøens port», den som kontrollerte Sola, kontrollerte også kysten utenfor og deler av Nordsjøen.

Krigen startet i september 1939 og ting begynte å bli betente også i Norge, blant annet med episoden i Jøssingfjorden med Altmark i februar 1940. På flyplassen merket en også at ting var på gang. I mars 1940, i forbindelse med Finlands kamp mot Sovjetunionen, overførte britene en mengde fly. Flere av disse mellomlandet på Sola.

I perioden før invasjonen hadde både tyskerne og britene økt aktivitet langs kysten vår. ”Turister, handelsreisende, sjøfolk og fiskeoppkjøpere” registrerte hva de kunne av skipsleder, havneforhold og forsvarsanlegg. Tyskeren hadde også egne spionskip som seilt langs kysten.

Også den britiske visekonsulen i Stavanger hadde i oppdrag om å få registrert kai typer, dybder, havneforhold, tilkomst fra land etc.

På Sola var det lagt ut sprengstoff under rullebanen og piggtråd spiraler som kunne sperre rullebanene. Beslutningen om å sette dette i verk, ble aldri tatt noe som gjorde overtakelsen av flyplassen mye letter.

I det hemmelige forberedte tyskerne seg på angrepet av Norge. Fronttroppen var en falskjemjeger gruppe på 144 mann. De lå og trente på et hemmelig sted og visste ikke før kvelden i forveien hvor de skulle. Angrepet fikk kodenavnet Weserübung-Nord.

Om morgen kl. 08:20 angrep de under ledelse av oberleutnant Otto von Brandis. Dette var første gang fallskjemjegere ble brukt i et slikt stort angrep og samtidig beskytt. Halvannen time tidligere var det et mindre dropp i Ålborg for å sikre en bro.

Fallskjemjegerne hadde dårlig styring på skjermene sine og meste parten av skadene de fikk var ved landing. På grunn av de dårlige skjermene kunne de ikke ha med seg tunge våpen, kun en Luger pistol. Alt annet ble sendt i små containere som de måtte finne etterpå. Kun tre tyskere omkom og ingen nordmenn.

På bakken lå Roar Johansen i en liten bunker og skjøt med mitraljøse. Til slutt måtte han overgi seg.

Etter at flyplassen var tatt ankom et stort antall fly. Transport flyene som hadde fraktet fallskjemjegerne måtte lande, da de ikke hadde drivstoff nok til returen. Det strømmet så på med fly som hadde med soldater og utstyr. Atle viste mange bilder av angrepet, med alle de forskjellige flytypene som var med. Junker Ju52, Heinkel HE 115, Messerschmidt Bf100 og Bf109 osv. På Sola hadde det stått 4 norske Caproni Ca 310 fly, hvor 2 kom seg vekk.

Straks de var klare begynte soldater på marsjen mot Madlaleiren for først å sikre denne før de fortsatte til Stavanger. De gikk fram som de var i strid, men på Madla var det kun skredderen som var igjen. De andre var forflyttet til Dirdal, med alt som kunne rekvireres av busser og biler.

Da tyskerne mente de hadde situasjonen under kontroll, satte de i gang med å kamuflasjemale bygninger. Flystripene ble malt grønne. Arbeidet med å utvide flyplassen

og bygge forsvarsverk, startet ganske snart etterpå. Entreprenører som Høyer-Ellefsen skodde seg godt på dette arbeidet.

Atle stoppet her, men kunne nok fortsatt. Alle hadde vi fått ett nytt bilde på hva som skjedde 9.april 1940.

Etter pausen fortalte Atle litt om bokprosjekt som var på gang og bøker han hadde skrevet tidligere.

Han og Odd Bergo hadde nettopp gitt ut boken «Sola sjøen og krigen» Denne boken handler om sjømennene som kom fra Sola eller som senere bosatte seg i Sola. De seilte utenriks eller seilte langs norske kysten, ofte under hele krigen. Mange av disse opplevde store og dramatiske hendelser som ga dem traumer i ettertid. Boken handler om 49 personer.

Boken var til slags etter møtet.

Atle fortalte også litt om andre bøker han hadde gitt ut, alene eller sammen med andre.

- Solabuen i Amerika
- Solas eldste historie
- Blod og tårer -historien om sovjetiske krigsfanger og sivile tvangsarbeidere i Rogaland
- Rottongane og gullskatten
- Tyske vinger over Sola og Forus
- D. Danielsens historie
- Hummeren hotells historie.

Møte nr. 4

Tid: Torsdag 22.oktober, kl 19:00

Sted: Sola Sjukeheim

En innflytter familie til Sola tidlig på 1900-tallet

Ove og Ottar Kjørmo

Tidlig på 1900 tallet lå den store sletta hvor flyplassen i dag ligger åpen og ubebygd. Jorda var sandet og vanskelig å dyrke. Det var mangel på skikkelig gjødsel og skikkelig jordbruk kunne en ikke få til før landkummen kom og senere kunstgjødselen.

Da ble det svært attraktivt å få kjøpt seg en teig, noe som førte til hele 110 nye bruk i området. Disse innflytterne kom fra hele Rogaland og særlig Ryfylke. Men noen kom fra andre steder også slik som familien Kjørmo fra Hovsherad i Lund kommune.

Ottar Kjørmo, barnebarn etter Bertine og Osmund Kjørmo som flyttet hit skal fortelle om denne familiens opplevelser.

REFERAT MØTE NR.4

Til stede: 37

Ottar Kjørmo fortalte om sin egen familie som flyttet inn i kommunen tidlig på 1900-tallet. De flyttet inne på den store sletta som i dag danner flyplassen. Den gang var det vanskelig å få til å dyrke noe der. Gjødsel var en mangelvare og den første landkummen kom til Sola så sent som i 1906. Annet gjødsel måtte skaffes, bl.a. latrinemøkk som ble fraktet fra Bergen.

Til dette området kom familien, Kjørmo. Ottar Kjørmo, 70 år og nå pensjonist. Familien hans kom fra Hovsherad i Lund kommune, ca. 10km fra Moi. Det var Ottars besteforeldre, Osmund (1884) og Bertine (1887) som flyttet til Sola. Foreldrene til Osmund var Kristiane (1842) og Ole (1851), mens foreldrene til Bertine var Sofie (1860) Bernt (1841).

For å finne mer ut om slekta hadde Ottar vært flere ganger i Hovsherad og der traff han mye slekt. Det var også en sterk opplevelse å stå foran huset hvor bestefaren Osmund kom fra. Han som driver gården i dag er 12 generasjon som driver den. Den ligger like nedenfor antennene som danner Eik jordstasjon, et navn som far til Ottar ikke likte.

Osmund kom fra en familie hvor han var nr.6 av 10 barn. For Bertine var det noenlunde det samme, hun var nr.5 av 9 unger. For å få arbeid måtte de derfor ut av bygda. Sammen med 40 andre fra Hovsherad reiste han til USA, faktisk to ganger, i 1904 og 1908. Broren Tønnes var også med over, men han returnerte for å overta gården. To andre brødre reiste også til USA og ble værende der. Men Osmund kom nok en gang hjem igjen og denne gangen var emigrasjonen kortere. Den gikk til den store sand sletta i Haaland herred, senere Sola kommune.

En kan jo spørre seg, hva flyttet de fra og hva flyttet de til? Var det sosiale forhold, store barneflokker, generelt dårlige tider eller fattigdom. Eller var det helt andre årsaker som f.eks. at det var bedre med store barneflokker (flere overlevde) eller at gården ikke kunne deles opp mer for det var jo kun odelsgutten som kunne drive den.

Til Sola og sandsletta. Helt nord på sletta mot Hafrsfjord fikk de seg et område på gård nr. 15, bruk nr. 4. I perioden 1910-1912 ble det opparbeidet hele 110 nye bruk i området. Hele området ble etter mye strev og arbeid omdannet til flotte jorder. En avis artikkel i Stavanger Aftenblad 1919 beskriver dette slik: *Men langs veien og dels midt utepaa sletten laa det ene nybygge efter det andet. Og overalt saa jeg gulnende åkre og grønne enge.*

Det var 7 unger på gården etter hvert, Olav, Gerny, Bjarne, Solveig, Ove, Konstanse og Leif. Leif omkom i en tragisk ulykke i 1935, da han fikk en potetkjerre over seg. Ottar fortalte om livet til flere av disse og hvor de reiste hen og hvordan det gikk i livet.

Ottar vokste opp i en søskenflokk på fem hvor han var eneste gutt. Utenom ham var det Solfrid, Karin, Anne Lise og Berit.

Faren Ove drev i anleggsbransjen og var bl.a. i Dire Dawa i Etiopia og bygget flyplass. Ottar fortalte at mora hadde reddet ham to ganger i siste øyeblikk fra å dø. Den første gangen da han som 2- åring ramlet i bekken som rant like ved og den andre da han hadde fått i seg kaustikk soda.

I 1956 under den kalde krigen skulle flyplassen utvides nok en gang og de måtte flytte til Joa. Onkelen Bjarne Kjørmo flyttet omtrent bare over gjerdet i samme området.

Ottar fortsatte med å fortelle skjebnen til sine egne søsken og hvor det ble av dem. Han avsluttet med å fortelle om det flotte forholdet han hadde fått til slekt i Hovsherad, nå 100 år etter at Osmund flyttet til Sola.

Etter pausen holdt Tor Erik en kort presentasjon om historien til husmorskolen, naboen til gården til Ottar, på Sømme. Bygget ble reist i 1912 og var fylkes første husmorskole. Det var en institusjon i kommunen takket være bestyreren, gjennom 25 år, Dorthea Rabbe. Allerede i 1956 ble det vedtatt å flytte skolen til Hinna på grunn av flystøy. Etter det ble det gjort lite, men skolen fortsatte blant annet fordi flystøyen avtok. I 1989 ble skolen avviklet og den var kun sporadisk brukt etter det. I 2003 ble den solgt til private og framtiden er i dag usikker. Vinduer er knust og taket lekker selv om bygget er registret som verneverdig.

" Historisk tur på Røyneberg "

Tid: Søndag 1. November

Vi startet ved parkeringsplassen ved Røyneberg skole. Vi gikk først opp på Åsberget. På grunn av sørpete sti på sør siden gikk vi oppover Ossbergveien og så over dyrka mark. Her tok vi oss opp på toppen og fikk en flott utsikt utover Røyneberg og Forus området.

Vi gikk så ned på jordet samme veien vi kom og fortsatte nordover på en traktorvei. Lenger framme snudde vi østover og ned Røynebergveien. Underveis stoppet vi ved en «fallos stein». Vi fulgte så en gårdsvei nordover, krysset så et jorde på en traktorvei. Ved Nesbu allè tok vi en veldig gammel vei sørover tilbake til Røynebergveien. Vi fulgte så Ossbergveien tilbake til start. Turen var ca. 4,6 km med en høydeforskjell på ca. 50m

Møte nr. 5

Tid: Torsdag 19.november, kl 19:00

Sted: Sola Sjukeheim

Fylkeshistorien i bilder - framveksten av lokaldemokratiet i Rogaland

Fylkesvegnetmda på befaring en gang på 1950-tallet
(der Gabriel Joa er nr. 2 fra venstre)

Rogaland fylkeskommune har fra opprettelsen i 1837-38 vært rogalendingenes viktigste organ for å løse sentrale fellesoppgaver på tvers av kommunegrensene. Historien om fylkeskommunens og dens rolle er nettopp kommet ut i bokform.

Selvsagt ble også Sola påvirket av beslutninger gjort på fylkesnivå, men det var også folk fra Sola med i utvalg og organer i fylket for å forsvare Sola sine interesser. En av de mest aktive var Gabriel Joa.

Arvid Bærheim har vært billedredaktør for boka og vil ta oss gjennom historien til fylkeskommunen og vise bilder fra boka.

REFERAT MEDLEMSMØTE NR.5

Til stede: 40

Arvid Bærheim snakket om fylkeskommunens historie i anledning av at det nettopp var kommet ut to bind om dette. Arbeidet med bindet hadde startet i 2007 og hadde tatt sin tid. Bind I handlet om perioden 1837 til 1940, mens andre bind handlet om perioden 1940-2015. Arvid hadde vært billedredaktør for utgivelsen.

Arvid startet med den administrative inndelingen av distriktene før 1837. På toppen hadde vi den danske eneveldskongen med sine embetsmenn, amtmannen, sorenskriver, fogder og prester. Helt lokalt var amtene delt opp i skipreider. Stavanger amt var delt inn i 33 skipreider/tinglag. I byene styrte borgermesteren og byborgere i formannskapet. På landet var skole- og fattigkommisjonene viktigste styreorgan. Presten var formann. Kommunene falt stort sett sammen med prestegjeldsgrensene.

Etter at formannskapslovene ble vedtatt av Stortinget i 1837 ble det separate lover for by/land. Det første amtformannskapet ble åpnet i Stavanger rådhus i 1838. Der møtte 25 ordførere fra 22 prestegjeld (landkommuner).

Det med utviklingen av stemmerett var en del av demokratiet, men det tok sin tid. På midten av 1800-tallet hadde menn over 25 år på landsbygda stemmerett, dvs. bønder og formuende, samt prester. Fra 1884 fikk alle menn som tjente mer enn 500 daler i året stemmerett. Først i 1898 ble det allmenn stemmerett for menn og i 1901 stemmerett for velstående kvinner. Endelig i 1913 ble det allmenn stemmerett for alle.

Men hvor mye hjalp det med stemmerett. F.eks. i Haaland herred hadde formannskapet nesten aldri møter på 1800-tallet. De valgte møttes bare annet hvert år og når det skulle velges ny ordfører. Kommunestyret hadde 24 medlemmer og ved valgene stod halve kommunestyret, 12 representanter, på valg. Av dem som var kvalifisert til å stemme, brukte bare 4,4 prosent stemmeretten i 1869.

Rogaland eller Stavanger Amt var det amtet med mest bønder i landet som ordførere i kommunene. Dette påvirket politikken og selv om viktige saker var helsestell, fattigstell, vegsaker, skole og utdanning stod på sakslisten så var det de første tiårene å spare penger som var hovedmålet,

Etter 1905 ble fylkeskommunene en stadig viktigere pådriver i saker som var viktige for næringslivet. I 1919 skiftet Stavanger Amt navn til Rogaland fylke.

By og land levde fortsatt hver for seg i 20 år etter krigen. Det ble ofte politisk «hestehandel» om f.eks. veg- og skoleutbygging. Hjertesaker i mellomkrigstiden var veier, el-utbygging, helse, utdanning og landbruksnæring.

Fra 1837 til 1920 økte antallet landkommuner fra 23 til 42, blant annet med at Håland herred ble delt i Sola og Madla i 1930 og staten påla kommunene stadig flere oppgaver.

På 1950-tallet begynte diskusjonen om en ny kommune-delingsreform og som i dag var det stor uenighet. I 1964-65 ble den gjennomført og som førte til kommune sammenslåinger. I Rogaland gikk antall kommuner ned fra 53 til 26.

I 1963 kom byene med i fylkestinget. Representasjonen var etter folketall og ikke lenger bare bestående av ordførere i fylkestinget. Fylkesordføreren ledet nå fylkestinget og fagetater, som f.eks. sykehussjef og fylkes-skolesjef ble opprettet. Fylkesmannen var fremdeles statens mann og øverste leder i fylkets administrasjon. I 1976 ble det direkte valg til fylkestinget og direkte fylkesskatt innført. Fylket får nå egen administrasjon og egen fylkesrådmann.

Saker som var viktige for fylket var bl.a. samferdsel. Lite hadde skjedd med vegstellet etter 1837 og en ny veglov i 1851 ga kommunene ansvaret for vegstellet. Vegnettet på Jæren ble utbygd fra 240 km bygdeveier i 1851 til 340 km i 1876.

En gruppe menn på Jæren foreslo i 1866 bygging av Jærbanen og 12 år etter ble den åpnet. Senere ble banen utvidet fra Egersund til Flekkefjord som ble åpnet i 1904. Sørlands-banen som ble åpnet i 1944.

På slutten av 1800-tallet var dampskip blitt et svært viktig kommunikasjonsmiddel. Det første dampskipet i fylket ble satt i drift i 1855. Private drev rederiene, men amtet ville ikke engasjere seg slik som i f.eks. Sogn og Fjordane.

Ferjetrafikken var også viktig og i 1918 kom den nye Salhusferjen over Karmsundet i drift. Den ble etter hvert den mest trafikkerte på Vestlandet.

Bilene gjorde sitt inntog tidlig på 1900-tallet. Ifølge veiloven av 1912 var biltrafikk kun tillatt i byene og forbudt på bygdeveiene. Gjennombrudd for biler og busser kom på 1920-tallet. Ordførere som før var skeptiske skiftet da syn da de så nytteverdien - buss, transport av varer, etc.

Etter en ny veilov i 1963 ble mange fylkesveier løftet til riksveier, mens noen bygdeveier og noen bygater ble klassifisert som fylkesveier. De resterende offentlige veiene var kommune-veier.

Samferdsel er også i dag en viktig del av fylkets arbeidsoppgaver.

En annen viktig oppgave fylket har er helse og omsorg. Allerede fra starten i 1839 overtok de ansvaret for bygging av sykehus. Et av disse var et sykehus på St. Pedersgjerdet i Stavanger som ble åpnet i 1843. Tannleger og tannhelse var et annet området innen helse og omsorg.

Sinnssyke og fattigomsorg var lenge amtskommunens største enkelt utgift. For å hjelpe disse ble det opprettet arbeidsgårder og kommunegårder rundt om i flere kommuner. Dale sinnssykehus stod ferdig i 1913 og var et stort framskritt i fylket.

I løpet av 1800-tallet ble det gjort store framskritt innen bl.a. kirurgi og nytt sykehus trengtes. Det ble diskutert samarbeid med Stavanger sykehus, men de endte til slutt med å bygget eget. Rogaland sykehus stod ferdig i 1927 med moderne kirurgiske utstyr og topp moderne røntgenutstyr. Utgifter til helse og omsorg var i mange år den største utgiftsposten for fylket. Etter sykehusreformen i 2002 var fylket bare ansvarlig for tannhelse.

Utdanning var også fylkets ansvar og fram til 1837 var det ikke et eneste skolehus på Jæren, det var kun omgangsskoler. Med skoleloven av 1860 ble det gradvis slutt på omgangsskolen, og amtskassen ga tilskudd til nye skolebygg. Den første ungdomsskolen i amtet ble opprettet i 1865 og deretter kom amtsskoler i 1875 på Jæren og Dalane og i Ryfylke. I 1877 ble Tveit gård på Nedstrand kjøpt til bruk som jordbruksskole.

Amtsskolestyret bestemte i 1909 å opprette et permanent undervisningstilbud for kvinner. Husmorskolen skulle bestå av to 5-måneders praktisk-teoretiske kurs. I 1911 ble det enighet om å legge skolen til Sømme.

I 1923 sendte Rogaland Gymnasnemd brev til fylket med søknad om støtte til opprettelse av et fireårig gymnas. I første omgang ble søknaden avvist. Første kullet ved det private Rogaland landsgymnas på Bryne ble tatt opp i 1924.

El-utbygging var og en av fylkets oppgaver og den første kraftstasjonen ble åpnet i 1905.

Den siste delen av foredraget snakket Arvid om situasjonen under krigen. Da NS overtok var det umulig å drive. Fylkesutvalget ble nedlagt og ikke gjenopprettet før regjeringen i 1945 anmodet om det.

Arvid avsluttet med en del begivenhetsbilder fra fylkets historie.

Etter pausen holdt lagets leder et innlegg, med en liten presentasjon. Spørsmålet var: Hvorfor ligger 1000- års monumentet over slaget i Hafrsfjord i Haugesund?

Det hele startet med Snorres besøk i Norge i 1218, ca. 350 år etter slaget hvor han reiste til gården Hauge (dagens Haugesund) hvor Harald Hårfagre skulle ligge begravd. Her fant han på siden av en gravhaug en stor helle som han sa hadde ligget over graven. Det var også en kirke her. Han mente da at dette var rette stedet. 650 år senere kom historikeren Tormod Torfæus til stedet for å finne graven. Han fant ingen grav og ingen kirke. Litt senere ble han gjort oppmerksom på at det litt lenger nord, på gården Gard var rester av en kirke. Her fant han også en helle som gjorde at han konkluderte med at her var graven. Slik gikk det opp gjennom årene. Alle historikerne var enige, selv om ingen hadde bevist noe. Faktisk

var målene på steinhellen forskjellig fra de forskjellige personene som kom. Vi var nå på 1800-tallet og i union med Sverige. Da måtte alle være enige for å vise dem hva vi hadde av historie. En komité ble dannet av mektige forretningsmenn og embedsmenn som fikk sentrale personer i Christiania til å gå inn for forslaget deres om å markere både rikssamleren og rikssamlingen i Haugesund.

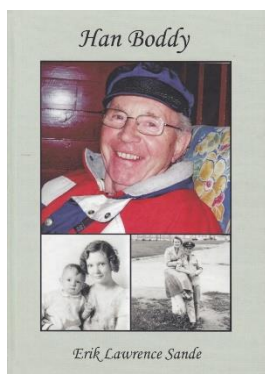
I Amerika var fiolinisten Ole Bull i gang med å samle inn midler til et mektig symbol ved innløpet til Hafrsfjord. Han ba sentrale myndigheter om støtte, men fikk blankt avslag da de allerede hadde gått inn for Haugesund. Stavanger distriktet hadde tapt kampen.

Møte nr. 6 **JULEMØTE I SOLA HISTORIELAG**

Tid: Torsdag 3.desember, kl 19:00

Sted: Sola Sjukeheim

Arven alle kan dele

Vi prøver igjen å få en skikkelig gammel før-jul stemning. **Oddrun Dehli** vil først holde et lite foredrag med temaet «En arv alle kan dele». Hvordan lage bok om seg selv og sitt liv. Hun har blant annet hjulpet Boddy med å lage sin biografi. Tenk dere for en gave det vil være for etterslekten å ha skrevet livshistorie i en bok som vil vare for alltid.

Og som vanlig er dette møtet innledningen til jul og god julestemning. Vi vil etter foredraget også i år gjenskape basaren og ha utlodning. Så husk å ta med penger.

Og til slutt blir det jo ikke jul uten tippelek. Så her gjelder det å skjerpe hjernen som på all julemøtene i historielaget.

REFERAT MEDLEMSMØTE NR.6

Til stede: 39

Kveldens foredragsholder var Oddrun Dehli. Hun hadde kalt foredraget: «En arv vi alle kan dele». Hun driver i sammen med 3 andre, firmaet Vita Veritas. Oddrun kalte seg selv for livshistorieformidler. De hjalp folk med å få skrevet ned sin livshistorie for etterslekten. Firmaet hadde eksistert i 10 år, men hun selv hadde ikke vært med så lenge. Målet hennes med foredraget, var å knytte kontakt med mennesker som var interessert i å fortelle livshistorien sin.

Livshistorie er familiens arvesølv. Men din livshistorie er også en privatsak som nødvendigvis ikke trengs å spres til andre enn familien. Men hva er livshistorie? Det er din egen historie i «jeg» form. Det er en personlig beretning, en fortelling med hendelser, opplevelser, fakta, følelser og refleksjoner. Man trenger ikke å ha besteget Mount Everest for å fortelle sin historie. De fleste har levd et helt vanlig liv og historien er helt unik for hver person.

Oddrun fortalte at det var mormoren som passet på henne da hun var liten. Hun synes det var kjekt når mormoren fortalte om hvordan de hadde det før i tida. Faren vokste opp i de harde 30-åra, det var trange tider. Folk hadde lite å rutte med og mange la seg sultne.

Krigsårene 1940-45 er en spesiell periode. Boddy som hun hadde hjulpet til å skrive biografien til, hadde fortalt om sine opplevelser fra denne tiden. Mange opplevde ikke så mye spesielt under krigen, mens Boddy og familien derimot ikke fikk lov å bo hjemme. De ble tvangs evakuert og bodde hos slekt under hele krigen. Det som huskes spesielt var det gode samholdet mellom folk. Så kom freden noe som var en stor opplevelse for de fleste.

Så kom 1950 årene, med industri oppbygging. Hermetikken-sykkelfabrikk-Sandnes gauken osv. Livet forandret seg igjen. Slik er det hele veien, fra 1950 til i dag er 3 av 4 gårdsbruk nedlagt. Noe som selvsagt betyr at folks opplevelser fra livet på gård blir mindre og mindre.

Vi fikk fjernsyn på 1960-tallet, det forandret folks vaner. Det ble utdanning for alle og det var særlig for jentene at dette var nytt. Før måtte de ut i arbeid og sende penger hjem til utdanningen til brødrene. Det er mange slike små fortellinger som er noe å fortelle til sin etterslekt.

1970-åra kom med modernisering og oljevirkksomheten. Her oppfordret Oddrun de som hadde vært med i starten av oljevirkksomheten til å fortelle sin historie. Etter dette kom 1980-tallet med sine historier som lønnsvekst og jappetid. 1990-tallet med datarevolusjon.

Tiden fra 1930 årene til i dag er det som burde fortelles og skrives ned. Her kan alle være med å bygge bro mellom generasjoner. Det er en økende trend til å skrive om eget eller andres liv. Folk leter etter røttene sine.

Så hvordan kan en få skrevet ned historien. Normalt sett så tar de opp samtalene, skriver de av og lager boka med bilder. De har forskjellige typer kurs hvor du også lærer å skrive fortellingen selv hvis du ønsker det.

De som ville kunne få en samtale med henne etter foredraget.

Etter Oddruns foredrag var det julegrøt med rød saft. Hun fikk samtidig blomster for foredraget sitt.

Så var det tippeleken som Tormod Lauvvik hadde laget. Svarene på spørsmålene ble vist på storskjerm og de måtte rette selv. Dette var veldig effektivt slik at det ikke ble noen venting på at svarene skulle sjekkes som tidligere. Ingen fikk 12 rette, men 5 stykk fikk 11 rette så det måtte loddtrekning til. Første premie gikk til Judith Harveland, andre til Ottar Kjørmo og tredje til Atle Skarsten. Erik L. Sande og Audun Salte fikk ikke premier.

Til slutt var det en vellykket basar. I tillegg solgte vi flere bøker. Vi fikk også 4 bøker om Boddy's liv. En av dem ble loddet ut.

Et vellykket julemøte synes vi alle.

VEDTEKTER

FOR

SOLA HISTORIELAG

Stiftet 2. oktober 1997

Vedtatt på årsmøtet den 15.januar 1998
Revidert på årsmøtet den 21.februar 2008 *

- § 1 Sola Historielag har til formål å fremme interessen for lokalhistorie og kulturvern og samle inn og ta vare på alt som har betydning for bevaring av og formidling om folks livsvilkår og næringsdrift i Sola gjennom tidene.
- § 2 Aktiviteter innenfor formålet kan være:
- egne aktiviteter: arrangere møter, kurser, ekskursjoner, registreringer, innsamling av muntlig, tradisjon, musikk, målføre, stedsnavn, fotografier og annet av historisk interesse
 - samarbeide med tilsvarende lag og organisasjoner: spesielle tiltak for vern av fornminner og kulturminner, utarbeidelse av skriftlige materialer, formidling overfor myndigheter, skoleverket og generelt overfor befolkningen
 - samarbeide med Sola kommunes kulturkontor: bistå som høringsinstans, bidra med innspill til planer, utføre definerte oppdrag i kommunen.
- § 3 Laget står tilsluttet Landslaget for lokalhistorie og Rogaland historie- og Ættesogelag.
- § 4 Medlemmer av laget er:
- Personlige medlemmer som betaler den årlige kontingent.
 - Æresmedlemmer etter § 9.
- Kontingenten fastsettes av årsmøtet.
Utmelding skal skje skriftlig.
Styret kan beslutte å slette et medlemskap når kontingenten ikke er betalt ved årets utløp.
- § 5 Laget ledes av et styre på inntil **7 medlemmer**. *
- Årsmøtet velger:
- leder for **2 år** *
 - ~~nestleder~~, kasserer, sekretær og 4 styremedlemmer, alle for **2 år** *
 - 1 revisor for 2 år
 - valg nemnd på 3 medlemmer for 2 år
- Styret blir sammenkalt av lederen.
Styremedlemmene skal få innkalling minst 3 dager før møtet.
Styret er beslutningsdyktig når minst **4 medlemmer er til stede**. *
Styret kan utpeke nemnder til å utføre spesielle oppgaver.
- § 6 Regnskapet skal føres for hvert kalenderår og legges fram for årsmøtet til godkjenning i revidert stand.

§ 7 Årsmøtet holdes hvert år innen utgangen av februar. Det skal kunngjøres i lokalpressen med 14 dagers varsel.

Årsmøtet skal behandle:

- årsmelding
- revidert regnskap
- valg
- fastsettelse av kontingent
- innkomne forslag

Alle som møter personlig og som har betalt kontingenten for siste år, kan stemme. Saker som ønskes behandlet på årsmøtet, må være innkommet til styret senest 8 dager i forveien.

§ 8 Ekstraordinært årsmøte kan innkalles når styret bestemmer det, eller når 10 stemmeberettigede medlemmer krever det.
For innkalling og varsel gjelder de samme regler som for årsmøtet. Ekstraordinære årsmøter kan bare behandle saker som er annonsert i innkallingen.

§ 9 Årsmøtet velger Æresmedlemmer etter forslag fra styret

§ 10 Lovendringer kan foretas på årsmøte med 2/3 flertal

§ 11 Oppløsning av laget kan skje når 2 påfølgende årsmøter beslutter det med 2/3 flertall. Lagets arkiv, aktiva og midler går over til Sola kommunes kulturkontor

.